

vermeëd door de „Pylorusausschaltung“ te doen. Besluiten uit deze proeven te willen trekken, is dan ook niet gerechtvaardigd.

Prof. ROTGANS kritiseert mijn proeven niet. Hij stelt ze geheel terzijde, omdat de klinische ervaring tot andere uitkomsten zou voeren. Waar ik aantoonde, en hier nog eens herhaalde, dat mijn proeven uitkomsten gaven, die geheel in overeenstemming zijn met klinische waarnemingen, kunnen dan ook door deze terzijdestelling door één der nog slechts weinige aanhangers der Y-methode, mijn vroegere conclusies niet gewijzigd worden.

Utrecht, 4 Maart 1911.

J. EXALTO.

BICARBONAS NATRICUS.

In het door PINKHOF gerefereerde opstel van BINET te Vichy over de meer of mindere gevaarlijkheid van bicarbonas natricus (dit *Tijdschrift*, n°. 8, bldz. 723) is een hoogst belangrijke factor vergeten: de slijmoplossende werking van het genoemde middel. De versterkte slijmafscheiding door het maagslijmvlies heeft in tal van gevallen zocal niet een genezende dan toch een compenseerende werking, doordat de slijmlaag beschuttend werkt tegen de schadelijke invloeden van den te zuren of te groven maaginhoud. Dat daarmee niet gezegd wil zijn, dat in alle gevallen van verhoogde slijmafscheiding aan dien slijmvlies den vrijen loop moet worden gelaten, spreekt wel van zelf. Wel moge uit het gezegde blijken, dat, als ook de slijmafscheiding bij de overwegingen in aanmerking genomen wordt, de vraag: kan het gebruik van bicarbonas natricus den patiënten zonder strenge contrôle (leeghevelen van de maag) worden toegestaan? niet onvoorwaardelijk met ja kan worden beantwoord.

Amsterdam, 2 Maart 1911.

J. SCHRIJVER.

NOG EENS DE SPOORWEGZIEKENFONDSEN.

In een ingezonden stuk in het nummer van het *Tijdschrift* van 25 Febr. jl. wordt door den heer NIEMEYER het door ons ten gunste der spoorwegfondsen gezegde aangevallen. Hij schrijft: „een reglement van een spoorwegziekenfonds in handen te krijgen is mij tot heden niet mogen gelukken“ en verder: „voor zoover mij bekend is, publiceert geen enkel spoorwegziekenfonds een rekening en verantwoording“. Indien hij de moeite had genomen, eens een der artsen van het zieken- en ondersteuningsfonds der staatspoorwegen om uitleening van het reglement te vragen, zeker ware hem dit niet geweigerd. Door hetzelfde fonds wordt jaarlijks een rekening en verantwoording in druk gegeven en een exemplaar daarvan o. a. aan ieder der artsen, die er aan verbonden zijn, toegezonden. Deze stukken zijn geen geheim, want in het door de Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst uitgegeven rapport over de ziekenfondsen in Nederland is een hoofdstuk gewijd aan de spoorwegfondsen en daar had de heer NIEMEYER al, wat het hem niet is mogen gelukken (ondanks ijverig zoeken?) in handen te krijgen, in extenso kunnen vinden, zoowel de door hem zoo smartelijk gemiste rekening